

10 februarie 2012

Scrisoare deschisă privind încălcarea eticii și obiectivității jurnalistice pe subiectul Roșia Montană

Liberatatea presei este unul din cele mai prețuite principii în Europa, dar în același timp, poate fi cu ușurință erodată în mod flagrant sau pe tăcute. Ne adresăm astăzi asociațiilor care veghează ca această libertate fundamentală să fie respectată peste tot în lume. Prin această scrisoare vă transmitem îngrijorarea noastră profundă referitoare la modul în care un subiect extrem de important pentru societatea românească este reflectat în presa națională. Propunerea de proiect pentru deschiderea a celei mai mari mine aurifere de suprafață din Europa este unul din cele mai importante subiecte de dezbatere publică implicând pe lângă opinia proponentului și o amplă opoziție.

Campania Salvați Roșia Montană reprezintă vocea opoziției față de proiectul minier propus de Roșia Montană Gold Corporation (RMGC) reunind sute de organizații și foruri științifice și zeci de mii de persoane private care doresc păstrarea Roșiei Montane și dezvoltarea durabilă a zonei. Cu toate acestea, acoperirea media pe acest subiect este în mod vădit determinată de contractele de publicitate încheiate de RMGC și trusturile de presă în detrimentul obiectivității jurnalistice.

În ultimii ani, eforturile RMGC de a demara proiectul minier s-au intensificat în mod considerabil. Iar cele mai consistente demersuri pot fi remarcate în campania și bugetul de publicitate¹ al companiei miniere. Publicitatea RMGC a fost difuzată pe toate canalele românești, inclusiv pe postul public de televiziune, deși în repetate rânduri Consiliul Național al Audio Vizualului a declarat reclamele companiei ca fiind înșelătoare. Un exemplu în acest sens este decizia Consiliului Român al Publicității din august 2011, organism ce are rol consultativ în publicitate, care a decis că spoturile difuzate la acea vreme dezinformează². Manipularea exercitată prin publicitate a fost semnalată în repetate rânduri atât de societatea civilă, cât și de alți jurnaliști³. În plus, ne sunt semnalate în ultima vreme din ce în ce mai multe cazuri de presiuni inacceptabile care se fac asupra jurnaliștilor din diferite redacții pentru a retrage articolele care prezintă într-o lumină nefavorabilă proiectul minier.

¹ Conform monitorizării realizate de Biroul Român de Audit al Tirajelor (BRAT) RMGC a cumpărat în primele 6 luni din 2011 spațiu publicitar în presa scrisă din România în valoare de 1,04 milioane de euro. Aceste investiții i-au asigurat poziția trei în topul media-buyerilor din România, după Orange și Vodafone.

² http://www.adevarul.ro/financiar/media/Rosia_Montana-reclama_inselatoare_0_533347267.html

³ <http://www.gandul.info/puterea-gandului/rosia-montana-propaganda-murdara-aur-curat-9207897>

Presiunea financiară exercită asupra trusturilor de media din România este copleșitoare și acest lucru se reflectă pe deplin și în conținutul editorial al acestora. Un exemplu relevant în acest sens este și emisiunea „Patrimoniul Nimanui” difuzată la postul de televiziune Realitatea TV, duminică, 5 februarie, ora 16.30, având drept subiect patrimoniul de la Roșia Montană. Asociația Alburnus Maior a atras atenția, printr-o scrisoare deschisă⁴ realizatorului că emisiunea se constituie ca un pur exercițiu de relații publice contestând multiplele aspecte ale modului cum emisiunea este realizată, precum și faptul că moderatorul emisiunii, Mihai Tatulici a beneficiat în 2010 de o excursie în Noua Zeelandă platită de Roșia Montană Gold Corporation. Deosebit de grav este că dl. Tatulici, ce este perceput ca formator de opinie de către publicul larg. Nu a ezitat însă să se folosească de statutul său profesional pentru a manipula și denatura prezentarea situației de la Roșia Montană exprimându-se inclusiv în favoarea nerespectării legilor în procedura de autorizare a minei, și ajungând chiar la încurajarea și orchestrarea presiunii publice asupra invitaților care nu împărtășeau punctul de vedere al companiei. Comportamentul moderatorului nu doar aduce atingere statutului de jurnalist, dar este și unul potențial periculos, instigând mase de oameni la fapte și manifestări incalificabile.

Considerăm că prin lipsa de profesionalism a dlui Tatulici se aduce atingere imaginii profesiei de jurnalist și obiectivității care trebuie să caracterizeze această breaslă. În plus, încurajează demersuri similare în rândul colegilor jurnaliști și legitimizează pseudo-dezbateri ce încalcă regulile de bază privind obiectivitatea dezbaterilor televizate și corecta informare a publicului în probleme de interes major.

Exemplul de mai sus, nu este un caz singular, aceeași tendință remarcându-se la întreaga presă românească. Subiectul Roșia Montană fie este tratat în interesul companiei, fie este ignorat.

Considerăm că situația prezentată mai sus este în mod direct corelată cu modul în care trusturile de presă, pe baza politicii de finanțare, aleg să prezinte anumite subiecte în detrimentul obiectivității jurnalistice. Cum independența conținutului editorial nu poate fi garantată, clauzele contractelor de publicitate sunt secrete și în lumina exemplului de mai sus, vă solicităm spijinul în denunțarea publică a acestor practici, solicitarea retragerii publicității RMGC de pe postul public de televiziune și sancționarea dlui Tatulici pentru denigrarea profesiei de jurnalist.

Pentru informații suplimentare vă rugăm să o contactați pe Ștefania Simion, consilier juridic Alburnus Maior, tel. 0040 0741 137266, e-mail: stefania@ngo.ro

⁴ <http://rosiamontana.org/index.shtml?cmd%5b291%5d=x-291-40046&cmd%5b292%5d=x-322-40046&cmd%5b300%5d=x-299-40046>

Cu respect,
Eugen David

Președinte Alburnus Maior
Asociația Alburnus Maior
str. Principală nr. 299
Roșia Montană, județul Alba
Tel: 0040 0740 280309
E-mail: alburnusmaior@ngo.ro
www.rosiamontana.org

Eugen David
Președinte
Asociația Alburnus Maior

Devenită în timp cea mai mare campanie de mediu și socială din România, Campania Salvați Roșia Montană reprezintă opoziția față de proiectul minier de exploatare a aurului propus de compania Roșia Montană Gold Corporation (RMGC). Acest proiect ar presupune deschiderea celei mai mari mine de aur de suprafață din Europa, prin distrugerea Roșiei Montane și a unei zone importante a Munților Apuseni.

Asociația Alburnus Maior este inițiatoarea campaniei Salvați Roșia Montană. Asociația a fost fondată în anul 2000 de către locuitorii și proprietarii din Roșia Montană care nu doresc proiectul minier peste casele, terenurile, bisericile și cimitirele lor și care pledează pentru o dezvoltare durabilă a zonei.